

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Hans Van Loo, dierenarts op de Buitenpraktijk van de Universiteit Gent in Merelbeke, en Jan Dijkhuizen van De Graafschap dierenartsen uit Vorden wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Obstructie van het voorste deel van de dunne darm

‘Dat zul je net zien. Sta ik op het punt te vertrekken voor een weekje vakantie met vrouw en kinderen en dan heb ik dit weer.’ Ik hoor het verhaal aan met mijn stethoscoop in de oren. ‘Toch ligt de lebmaag op z’n plek’, concludeer ik.

De koe in kwestie had mijn mes al eens gezien. Vijf weken daarvoor was ze succesvol geopereerd aan een lebmaagdislocatie. Nu was de productie echter plots naar één liter gezakt. De voermagen werkten niet naar behoren en ik hoorde een klotsgeluid op de rechteronderflank. Mijn poging om met behulp van infusen en een drench de ingewanden weer op gang te krijgen mislukte. De volgende ochtend stond ik weer bij de koe. Geschrokken bekeek ik het dier. De ogen zaten diep, ze had een peervormige buik en er was amper poep meer in het rectum. ‘Ze valt steeds bijna om’, meldde de melker.

Resoluut haalde ik de operatiekoffer weer uit de auto. En nadat ik mijn arm door de gemaakte incisie had gestoken en alles in de buik af had gevoeld, kwam ik tot de conclusie dat het een functionele obstructie van het duodenum, de twaalfvingerige darm, moest zijn. De therapie is het ‘kneden’ van de darm. Als nabehandeling gaf ik het dier een pijnstillertje en 250 gram koffie. ‘s Middags stond de koe weer heerlijk te eten.

De medische term **duodenale volvulus**

Duodenale volvulus, een draaiing in de twaalfvingerige darm, ziet er in eerste instantie uit alsof de koe een lebmaagverplaatsing heeft. Door een bewegingsstoornis van het voorste stuk van de dunne darm (het duodenum) kan deze niet goed functioneren. Er hoort zich lucht op in de darm, die daardoor voor obstructie kan zorgen. Met andere woorden: er gaat niets meer langs en de lebmaag en voermagen komen vol te staan met vocht. De koe krijgt een peervorm en dit veroorzaakt het klotsgeluid in de flank. Omdat de darmen geen water meer opnemen, droogt de koe snel uit.

Hoe de aandoening ontstaat, is onbekend. Er zal wellicht een verteilingsprobleem aan ten grondslag liggen.

Door tijdens een operatie via de flank de darm simpelweg te kneden wordt de darm gereset. Is de passage eenmaal hersteld en kan de darm weer vocht en elektrolyten opnemen, dan gaat het ook snel de goede kant op met de koe.

Een tweede koe op hetzelfde bedrijf twee dagen later met exact dezelfde symptomen reageerde goed op een behandeling met koffie zonder de operatie.